

SAMOSTALNA NARODNA KNJIŽNICA GOSPIĆ
BUDAČKA 12
TEL.: 053/575-056
E-MAIL ADRESA: knjiznica.gospic@gs.t-com.hr
53000 GOSPIĆ
KLASA:400-08/20-01/01
URBROJ:2125/15-01-20-01

**STRATEŠKI PLAN KULTURNE USTANOVE
SAMOSTALNE NARODNE KNJIŽNICE GOSPIĆ
OD 2020. DO 2024. GODINE**

U Gospiću, 28. prosinca 2020.god.

1. PRIPREMA PLANIRANJA

U strateško planiranje Samostalne narodne knjižnice Gospić uključeno je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, osnivač Grad Gospić, Matična služba Ličko-senjske županije i djelatnici SNK Gospić.

Planiranje je trajalo 40 dana.

Strateški plan razvoja kulturne ustanove izrađene je u skladu s važećim Zakonima , Standardima, Propisima te IFLA-inim i UNESCO-vim smjericama.

2. DEFINIRANJE VIZIJE, MISIJE I VRIJEDNOSTI

2.1. UVODNO O KULTURNOJ USTANOVI

Samostalna narodna knjižnica Gospić započela je s radom 1947., dok je službeno osnovana 1953. godine. Bila je smještena u prizemnici u prostoru od 40 m² s početnim fondom od 4 000 svezaka. Do 1978. godine djeluje u sastavu Narodnog sveučilišta "Rade Končar", 1. listopada 1978. godine ulazi u sastav Centra za kulturu Gospić (zajedno s Muzejom Like, gradskim Kinom i Radio Gospićem) kada i preseljava u tada novouređeni prostor Doma kulture, značajno popunjava fond i započinje s cjelodnevnom radom za korisnike, organizira brojne kulturne programe.

Godine 1986. Rješenjem o utvrđivanju mreže matičnih biblioteka u SR Hrvatskoj, knjižnica je dobila funkciju matičnosti.

1991. godine rad knjižnice prekida rat, oštećenje fonda i prostora. Ubrzo, još u ratnim uvjetima, uz pomoć Ministarstva kulture započinje s radom, popunjava fond, u članstvo prima veliki broj branitelja, postiže izvanredne rezultate...

Od 1991. do 2000. godine djeluje u sastavu Pučkog otvorenog učilišta Gospić, a 1. kolovoza 2000. godine postaje samostalna ustanova.

2014 godine knjižnica se preseljava novi multifunkcionalni prostor od 750 m². Samostalna narodna knjižnica broji preko tisuću članova i raspolaze sa fondom od 61633 knjižnih jedinica i preko 5998 jedinica elektroničke, vizualne i zvučne građe.

2.2 VIZIJA KULTURNE USTANOVE

Vizija knjižnice je da u lokalnoj zajednici bude prepoznata kao informativno, obrazovno, kulturno i demokratsko središte, ali isto tako ne manje važno mjesto okupljanja i druženja u slobodno vrijeme.

Iz naše vizije proizlaze osnovni ciljevi:

- da bude opće prepoznatljivo kao informacijsko središte grada
- da bude ugodno i privlačno mjesto za rad, razvoj, igru, druženje i učenje
- da bude mjesto u kojem se osiguravaju uvjeti za cjeloživotno učenje
- da osigura kvalitetnu i raznoliku građu na različitim medijima
- da osigura dostupnost svim vrstama informacija koje posjeduje jednako kao i onima koje nisu u njezinu vlasništvu
- da educira i potiče korištenje mrežnih izvora i usluga
- da promiče kulturne vrijednosti i jača vrijednosti demokratskog društva
- da posebnu pozornost posveti djeci i mladima kroz različite stručno osmišljene i prilagođene programe
- da timskim radom osigura što kvalitetnije usluge
- da provodi istraživanja u svrhu poboljšanja kvalitete vlastitih usluga a s ciljem poboljšanja kvalitete življenja lokalne zajednice
- da pridonosi razvoju knjižničarske struke

2.3. MISIJA KULTURNE USTANOVE

Misija je knjižnice razvijanje i obavljanje osnovnih funkcija informacijskog i kulturnog središta zatim osiguravanje dostupnosti svih vrsta informacija na bilo kojem mediju i u bilo kojem obliku kako bi korisnici i potencijalni korisnici koristili dobrobit novih informacijskih tehnologija. Promicati hrvatsku književnost i kulturne vrijednosti.

Samostalna narodna knjižnica nastoji osigurati

- ❖ Korištenje knjiga i druge građe u knjižnici
- ❖ Korištenje i posudba knjiga i druge građe izvan knjižnice
- ❖ Informacijska služba i usluge rezervacije
- ❖ Međuknjižnična posudba
- ❖ Organizacija raznih programa i događanja
- ❖ Osigurava ugodno i motivirajuće ozračje
- ❖ zadovoljiti potrebe zajednice za tradicionalnom knjižničnom građom i uslugama
 - ❖ zadovoljiti zahtjeve pojedinca, korisnika za pristupom novim informacijskim tehnologijama i informacijskim opismenjavanjem stanovništva
 - ❖ zadovoljiti potrebe za neknjižnom građom
 - ❖ osigurati dostupnost građi svim korisnicima
 - ❖ sustavno izgrađivati zavičajnu zbirku
 - ❖ zadovoljiti odgovarajuće uvjete za rast građe i novih usluga
 - ❖ osigurati tehnološku podršku
 - ❖ popularizirati čitanje, posebice hrvatsku književnost i hrvatske autore

2.4.VRIJEDNOST KULTURNE USTANOVE

Vrijednost kulturne ustanove vodi se načelima slobode, odgovornosti, tolerancije, pravednosti, istine, sigurnosti, integriteta, povjerenja, ljudskim pravima, stručnosti, učinkovitosti, transparentnosti i savjesnosti.

Ova načela vrijednosti SNK Gospić najčešće zastupa i provodi putem nabavne politike, a manjim djelom putem ostalih oblika aktivnost zbog nedostatka prostora u kojem se nalazi.

Poslovanje SNK Gospić obavlja se sukladno ovim zakonskim odredbama:

- ❖ Zakonom o knjižnicama (NN 105/97)
- ❖ Standardima za narodne knjižnice (NN 58/99)
- ❖ Pravilnikom o reviziji i otpisu (NN 21/02)
- ❖ Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe (52/05)
- ❖ Pravilnikom o matičnoj djelatnosti (NN 43/2001)
- ❖ IFLA-inim smjernicama za narodne knjižnice
- ❖ IFLA-inim i UNESCO-vim smjernicama za razvoj službi i usluga u narodnim knjižnicama.

3. ANALIZA OKRUŽENJA

3.1 SWOT ANALIZA

List br.1.

Jake strane (pozitivno - S)	Slabosti (W)
<ul style="list-style-type: none">❖ bogat i raznovrsan fond knjižnice❖ dostatan broj stvarnih i potencijalnih korisnika❖ mali broj sličnih institucija na području Grada Gospića❖ jedina narodna knjižnica u Gradu Gospiću	<ul style="list-style-type: none">❖ neprikladana lokacija institucije❖ oskudna sredstva osnivača❖ dobna struktura korisnika❖ nedostatak bibliobusne službe

LIST br. 2.

Pogodnosti (O)	Opasnosti (S)
<ul style="list-style-type: none">❖ Veći broj korisnika❖ Pružanje kvalitetnijih i bržih informacijskih usluga❖ Razvijanje dječjeg odjela s ciljem stvaranja čitateljske kulture od najranije dobi❖ Mogućnost organiziranja različitih obrazovnih, kulturnih i društvenih radionica i sadržaja u svrhu edukacije i razvoja svakog pojedinca	<ul style="list-style-type: none">❖ Nedovoljan broj stručno osposobljenih djelatnika (diplomiranih knjižničara)❖ Povećanje materijalnih troškova , materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje građevinskih objekata postrojenja i opreme

4. OPĆI CILJEVI

- ❖ Povećanje broja korisnika
- ❖ Pružanje usluga kojima se zadovoljavaju potrebe korisnika unutar knjižnice i cijele zajednice
- ❖ Usluge za djecu i mladež
- ❖ Usluge za odrasle i slobodno vrijeme
- ❖ Informacijske službe i usluge
- ❖ Usluge za specijalne grupe korisnika
- ❖ Promicanje čitanja i pismenosti

5. POSEBNI CILJEVI I NAČINI OSTVARENJA

5.1 Povećanje broja korisnika

Samostalna narodna knjižnica broji preko 1000 članova. U korisničkoj strukturi prevladavaju učenici srednji i osnovnih škola, zatim studentska populacija i umirovljenici, ono što nas zabrinjava to je premali broj članova djece do 7 godina znači predškolaca. Također mali broj članova na žalost otpada na zaposlene koji koriste knjižnicu za posudbu građe ali se u njoj ne zadržavaju.

Povećanje broja korisnika planiramo kroz sljedeće aktivnosti:

- ❖ prikazi knjiga, recenzije
- ❖ izložbe
- ❖ prikazivanje filmova
- ❖ prezentacije i promocije
- ❖ različiti tečajevi
- ❖ predavanja
- ❖ tečajevi opismenjivanja
- ❖ čitalački klubovi
- ❖ predavanja, izložbe, demonstracije i sl. vezane uz hobije i provođenje slobodnog vremena
- ❖ organiziranje prigodnih programa, radionica
- ❖ okupljanje interesnih skupina

5.2 Pružanje usluga kojima se zadovoljavaju potrebe korisnika unutar knjižnice i cijele zajednice

Knjižnica treba osigurati pristup svojim službama i uslugama svima uključujući i one koji imaju poteškoće u čitanju i slušanju.

Usluge koje slijede moraju biti dostupne u različitim oblicima i na različitim nositeljima:

- ❖ posudba knjiga i druge građe
- ❖ korištenje knjiga i druge građe u prostoru knjižnice
- ❖ pružanje obavijesti u tiskanom i elektroničkom obliku
- ❖ informacijska služba i usluge rezervacije
- ❖ informacijske usluge o zajednici
- ❖ obrazovanje korisnika uključujući i podršku programima opismenjavanja
- ❖ organiziranje raznih programa i događaja

Ove posebne ciljeva možemo ostvariti putem formiranja različitih zbirki i nabavom građe na različitim medijima.

Zbirke:

- ❖ beletristika i nebeletristika za djecu, mladež i odrasle
- ❖ referentna građa
- ❖ pristup bazama podataka
- ❖ periodične publikacije
- ❖ lokalne, regionalne i nacionalne novine
- ❖ informacije vezane za lokalnu zajednicu
- ❖ informacije koje izdaje lokalna uprava i koje se odnose na nju
- ❖ zavičajna građa
- ❖ građa na drugim jezicima
- ❖ note
- ❖ računalne igre
- ❖ igračke
- ❖ društvene igre i slagalice
- ❖ pribor za učenje

Oblici građe:

- ❖ knjige u mekom i tvrdom uvezu
- ❖ brošure i sitni tisak
- ❖ novine i časopisi
- ❖ baze podataka na CD-ROM-u
- ❖ kompaktne diskove - CD
- ❖ digitalne video diskove – DVD
- ❖ građu tiskanu velikim slovima
- ❖ građu na Brailleovu pismu
- ❖ zvučne knjige
- ❖ elektroničke knjige

5.3 Usluge za djecu i mladež

U sklopu dječjeg odjela nalazi se prostor opremljen informatičkom opremom (računala pisači, skener itd.) što nam daje široki spektar mogućnosti u aktivnostima koje ćemo provoditi.

Usluge i aktivnosti za djecu i mlade osmislit smo u suradnji s njima. Djeca i mladi su vrlo zainteresirani za predavanja koja se tiču zdravlja, spolnog odgoja, prevencije ovisnosti, izbora zanimanja te ćemo svoje aktivnosti osmisliti u skladu s njihovim potrebama jednim djelom kroz nabavu knjižne i neknjižne građe za one mlađeg uzrasta nabavom raznih edukativnih igara i igračaka. Aktivnosti i programi koji će se provoditi biti će u skladu s Konvencijom o pravima djeteta.

5.4 Usluge za odrasle i slobodno vrijeme

Odrasli kao skupina korisnika imaju različite potrebe za informacijskim uslugama knjižnice i one najčešće ovise o situacijama u kojima će se naći tijekom obrazovnog, radnog i životnog procesa. Knjižničari takve zahtjeve trebaju sustavno pratiti i na temelju analiza i dobivenih rezultata ponuditi programe koji podržavaju:

- ❖ Cjeloživotno učenje
- ❖ Interese ljudi u slobodnom vremenu
- ❖ Informacijske potrebe
- ❖ Aktivnosti zajednice
- ❖ Kulturne aktivnosti
- ❖ Čitanje iz razonode

Ideje za osmišljavanje gore navedenih aktivnosti knjižničari mogu osmišljavati u dogovoru s ovom korisničkom skupinom na način da se „postavi kutija ili lista želja“ u koju će pripadnici ove skupine ali i svi oni koji žele sudjelovati u takvim aktivnostima ubacivati svoje želje napisane na papiru kako bi osoblje knjižnice što lakše i kvalitetnije moglo odraditi određenu aktivnost.

Kako je već ranije napomenuto na području Grada Gospića ne djeluje mnogo institucija koje pružaju slične ili iste usluge kao knjižnica, stoga nam je obveza kao ustanovi s širokim spektrom mogućnosti uz zadovoljenje obrazovnih i informacijskih potreba dužnost da korisnicima knjižnice i stanovnicima lokalne zajednice ponudimo aktivnosti vezane za slobodno vrijeme.

Te aktivnosti bit će vezane uz radionice koje podržavaju određene hobije, također aktivnosti koje prate kulturne i društvene promjene.

Aktivnosti koje će se organizirati u prostoru knjižnice ali i izvan nje ohrabrivat će i poticati umjetnički i kulturni razvitak svakog pojedinca.

5.5 Informacijske službe i usluge

Pružanje informacija u knjižnici oduvijek je bila jedna od ključnih uloga knjižnice, ono što će biti zadaća u novoj knjižnici koja će biti opremljena sa različitim izvorima informacija je:

- ❖ Obrazovanje korisnika za služenje informacijskim i srodnim tehnologijama
- ❖ Usmjeravanje korisnika na odgovarajuće izvore informacija
- ❖ Omogućiti osobama s posebnim potrebama samostalan pristup informacijama

Ključni cilj u provođenju ovih aktivnosti je da korisnici u moru informacija koje ih svakodnevno bombardiraju te velika dostupnost istih na Internetu usmjeravamo kako da iz velike količine informacije pronađu točne informacije i što je još važnije one informacije za koje su poslali zahtjev odnosno potrebne informacije.

5.6 Usluge za specijalne grupe korisnika

Potencijalni korisnici koji iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti koristiti se knjižnicom i knjižničnim uslugama i službama imaju jednaka prava kao i ostali korisnici. Stoga usluge za ljude s posebnim potrebama biti će poboljšane na način da će knjižnica:

- ❖ Kupovati građu za ljude s tjelesnim invaliditetima za one koji imaju oštećenja vida i sluha
- ❖ Kupovati posebnu građu koja omogućava lagano čitanje i audiovizualnu građu
- ❖ Komunikacija putem elektroničke pošte
- ❖ Izrada on-line kataloga knjižnice

5.7 Promicanje čitanja i pismenosti

Sve gore navedene aktivnosti imaju svoje vlastite ciljeve neke od njih imaju više dodirnih točaka od drugih ali im je svima zajednički cilj promicanje čitanja i pismenosti.

5.8 Bibliobusna služba

Opći ciljevi službe pokretne knjižnice jest promicati jednakopravnost u pružanju knjižničnih usluga povećavanjem mogućnosti pristupa istima. Pokretna knjižnica pruža najprilagodljiviju knjižničku uslugu, nije ograničena na neko određeno mjesto stanovanja i sposoban je odgovarati na potrebe promjenjivog stanovništva.

Ličko – senjska županija je najveća po površini teritorija među županijama u Republici Hrvatskoj (5.350,50 km²), te obuhvaća 9,46 % državnog teritorija. U Ličko – senjskoj županiji nalazi se 4 grada (Gospić, Novalja, Otočac i Senj) i 8 općina (Plitvička jezera, Karlobag, Lovinac, Perušić, Udbina, Vrhovine, Donji Lapac, Brinje), te 255 naselja. U sva četiri grada djeluje narodna knjižnica dok u općinama Lovinac, Brinje i Karlobag nema knjižnicu. Od iznimne važnosti bi bilo stanovnicima tih općina i stanovnicima 255 naselja osigurati pristup informacijama pošto su to općine u razvoju, gdje se naseljavaju mlade obitelji s djecom. U svakoj od ovih općina nalazi se i osnovna škola razredna i predmetna koja broji preko 60 učenika. Stanovnici Lovinca, Brinja, Karlobaga i ostalih naselja moraju prewalkiti put od 50 km u jednom smijeru kako bi došli do najbliže knjižnice i zadovoljili svoje informacijske, obrazovne i društvene potrebe. Najveći problem Ličko – senjske županije je razasutost stanovništva kojemu bi ovakva služba osigurala dostupnost informacija.

Pokretna knjižnica nasuprot ogranku :

- ❖ mogućnost brze izmjene fonda
- ❖ raspon građe
- ❖ razina ponuđene usluge
- ❖ jednostavna i brza međuknjižnična posudba
- ❖ naknade za usluge
- ❖ područje obuhvata

6. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Uspješnost poslovanja knjižnice mjerit će se Međunarodnim standardom **ISO 11620**. Standard ISO 11620 sadrži opise pokazatelja uspješnosti sljedećih usluga i aktivnosti koji su grupirani u tri velike grupe:

- ❖ zadovoljstvo korisnika knjižnicom i njenim uslugama
- ❖ usluge za korisnike (podijeljene su na opće pokazatelje, pokazatelje o opskrbi, traženju, posudbi i međuknjižničnoj posudbi građe, pokazatelje o radu informacijske službe i raspoloživosti opreme i prostora)
- ❖ tehničke usluge (obrada, priprema i nabava dokumenata)

ISO 11620 standard je zapravo norma za vrednovanje knjižničnih poslova, a to znači da knjižnice moraju prikupljati podatke o korisnicima.

7. PRAĆENJE I EVALUACIJA

Praćenje i evaluacija naše ustanove u sljedeće tri godine pratit će se kvantitativnim metodama jer

- ❖ Mogu obuhvatiti velik broj ispitanika
- ❖ Podaci se daju izraziti brojčano
- ❖ Podaci se mogu kvantificirati, standardizirati, analizirati primjenom statističkih metoda i međusobno komparirati
- ❖ Jednostavna statistička obrada

Može ih se koristiti i za mjerenje stavova korisnika, zadovoljstvo, predanost i niz drugih korisnih podataka u zajednici koji se mogu pratiti tijekom vremena.

Kvantitativne metode istraživanja obuhvaćaju prikupljanje podataka velikog broja korisnika kako bi se mogla načiniti statistička analiza.

Neke od kvantitativnih metoda koje ćemo koristiti su:

- ❖ Poštanske ankete
- ❖ E-mail i on-line ankete (Internetom)
- ❖ Telefonski intervjui

Ravnatelj
Milan Šarić, dipl.knjižničar

